

УДК.72.02.711

Н.Ю. Мержиевская

ІСТОРИЧНІ ГОТЕЛІ ОДЕСИ ВИЩОЇ КАТЕГОРІЇ

Одеса- це, рішуче третя столиця Росії.

Белінський В.Г.

Одеса, що одержала в 1817 році економічний статус зони Порто-Франко, могла розвиватися як вільна економічна зона в єдиній динаміці з багатьма європейськими містами. Відповідно до загальноросійської диференціації міст, що зложилася до початку ХІХ століття, Одеса зайняла місце відомого ділового й культурного центра Півдня Росії, використовуючи своє географічне місце розташування, сприятливі кліматичні умови й економічну привабливість.

У культурному й громадському житті міста спостерігалися активні плинні. У місті були великі видавництва, проходили гастролі відомих театрів Європи, організовувалися клуби й суспільства різної тематики. Зросло політичне й економічне значення Одеси, її третя роль у Росії, після Санкт - Петербурга й Москви, вимагали створення адміністративного й суспільного центра, будівництва готелів, доходних будинків, клубів, театрів. Сформувалося функціональне зонування міста. У цьому зв'язку, виникає необхідність у великій кількості комфортних місць для гостей міста й у центральних кварталах з'являються великі, з ефектним оздобленням готелі. Уже до 1825 року в Одесі налічувалося 15 готелів різної категорії, у кожній з яких було обслуговування кількома мовами й улаштований ресторан. З'явилися об'єкти, що мають і сьогодні високу історико-архітектурну значимість і унікальне місце розташування в місті. Призначення, розміри, місце розташування і якість цих об'єктів визначалося розміщенням у місті театрів (пам'ятник історії й архітектури - Міський Театр 1884-1887 рр. арх. Фельнер, Гельмер), Європейських кредитних суспільств і Банків (кілька об'єктів на вул. Ришельевской), Комерційних Бірж (на вул. Буніна арх. Бернардацци), Ломбардів (вул. Буніна арх. Прохаски) і ін. об'єктів концентрації капіталів і економіки країни.

До початку ХХ століття в Одесі існував цілий ряд готелів бізнес класу з європейською популярністю й популярністю, розташованих у самому центрі міста, будинку яких становлять сьогодні найцінніший фонд історико-архітектурної спадщини.

Багато готелів будувалися як розкішні житлові будинки приватних власників, але на піку розвитку ділового й культурного туризму в Одесі, сталі переобладнатися у фешенебельні готелі. Об'ємно - планувальні рішення цих будинків дозволяли переулаштувати функціональну структуру так, щоб

одержати комфортабельні готелі із просторими дорогими номерами, впровадити в будинки сучасне встаткування того часу відповідно до необхідних стандартів.

Заповзятливі власники великих і дорогих будинків в Одесі за короткий період створили цілу мережу готелів високої категорії з Європейською популярністю.

Одним з таких об'єктів є будинок по вулиці Пушкінської 13, нині музей Пушкіна. Саме в цей будинок, що був готель Дю-Норд в 1823 році прибув А.С.Пушкін. Це був середній по тим часам готель в Одесі, зі звичайної для Одеси замкнутою планувальною структурою, що складається із флігелів, що утворюють внутрішній дворик зі стайнями.

На цій же вулиці був розташований готель Паризький, Європейський, готель Біржа - напроти відомої й самої великої зернової біржі в Росії, що втратили сьогодні свою історичну функцію (див. схему міста). Кожний з наведених готелів – це частина історії та культури міста.

У будинку на Приморському бульварі розмістився самий шикарний готель Одеси, готель Лондонська. По своїй категорії рівний таким готелям як, наприклад у Москві – готель “Метрополь”, готель ”Європейська” у Санкт – Петербурзі. В 1899 році Архітектор Дмитриенко на місці колишнього особняка спорудив будинок у стилі флорентійського ренесансу, із прекрасним літнім садом усередині, з інтер'єрами, що відрізняються багатим декором. “Лондонська” є першим прикладом готелю високої категорії в Одесі з паровим опаленням, піднімальною машиною, електрикою в кожному номері. Оздоблення й унікальні інтер'єри збереглися й сьогодні. Унікальність об'єкта ще й у тім, що всю історію будинок зберігав свою первісну функцію й статус. Готель відомий своєю історією й легендарною привабливістю, її гостями в різні періоди були - Єсенін, Шаляпін, М. Мавроянни, Маяковський, Купрін, Чехов, Р. Стивенсон і навіть короновані особи - бразильський імператор Дон Педро II. Готель привабливий для туристів, є однієї з лідируючих у країні по прийому іноземних туристів. Її унікальне розташування в історичному центрі міста, містобудівне значення - вагома роль у формуванні всього комплексу Приморського бульвару, близькість до основних визначних пам'яток і адміністративного центра міста, театральної площі й камерність обстановки інтер'єрів, створює її особливий статус і унікальність як пам'ятника історії й культури. Сьогодні це єдиний історичний об'єкт у центрі міста з багатофункціональним комплексом - банкетним залом 250 місць, двома ресторанами, номерним фондом на 60 номерів, бізнес центром, літнім садом, заслуговуючи на окремий науковий і дослідницький розгляд. Але стан конструкцій і інженерного оснащення незадовільно, технічно й морально

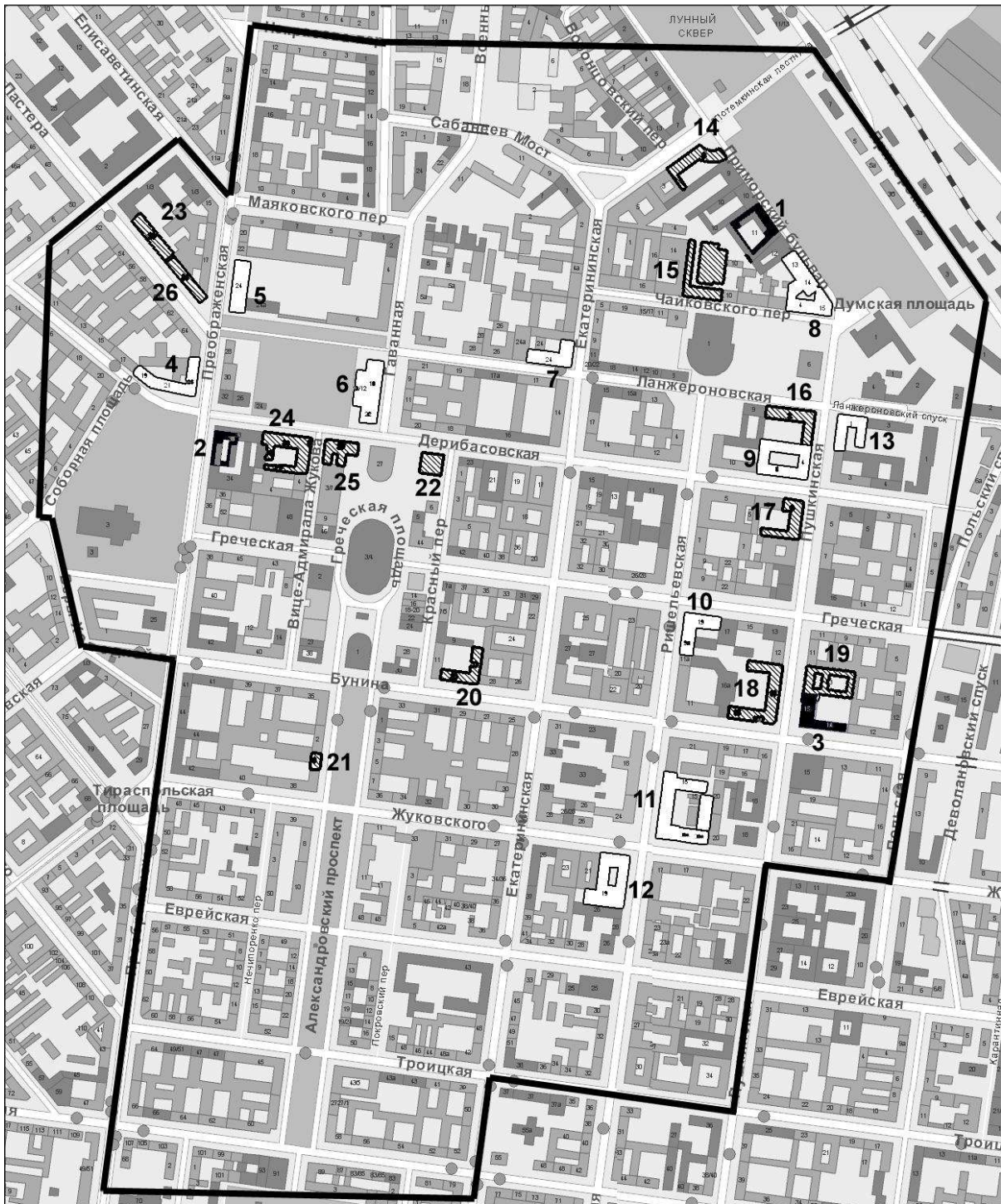
застаріло. Об'єкт вимагає особливого підходу експлуатації й капітального ремонту.

У кінці 19 століття місто продовжувало стрімко розвиватися й крім найбільшого торговельного й ділового центра Росії став модним туристичним і культурним центром. Це розвиток міста збігався із загальною тенденцією в Європі розширення рамок туризму й інтересу до міжнародного культурного й театрального життя. Необхідність у розкішних і комфортних готелях росла.

На ряді з європейськими готелями люкс класу “Ритц” у Парижі, готель “Ермітаж” у Монте - Карло, готель “Чотири сезони” у Будапешті, мережа “Гранд готель” в Італії, Німеччині й Іспанії й ін. у цей період в Одесі будується друга по значимості Готель “Брістоль” (у радянський період Червона) архітектора Бернардацци 1898 рік, на перетинанні вул. Пушкінської й Буніна, напсувавши Нової Біржі (сьогодні Філармонія). Готель і сьогодні привабливий для туристів і є найціннішим об'єктом історико-архітектурної спадщини. У цей час іде комплексна реконструкція та розширення готелю зі зміною функціональної схеми відповідно до вимог класу чотири зірки. В об'єкті виділені зони реставрації й по архівних документах відтворюються унікальні інтер'єри центральних сходів, номерів люкс, холів. У результаті реконструкції влаштований експлуатований мансардний поверх, зона басейну, на місці внутрішнього двору зі старою забудовою побудований універсальний зал 600квм, кількість номерів практично подвоєно й в оновленій Червоної їх буде-106. За планом реконструкції до кінця 2010 року готель, оснащений сучасними інженерними комунікаціями й інтерактивними системами диспетчеризації, відкриється з історичною назвою Брістоль у відтвореному статусі готелю люкс класу. Сьогодні це єдиний приклад комплексної реконструкції історичного готелю в Одесі.

Були відомі такі готелі, як Пасаж - арх. Влодек 1898 рік, “Петербурзький”, “Європейський”, “Паризький”, “Дю Норд”, “Біржа”, “Імперіал”, “Більша Московська”, “Франція”, “Берлін”, “Савой”, що мають європейську популярність в ХІХ столітті. Сьогодні більшість стародавніх будинків, у яких розташовувалися готелі Одеси, є пам'ятниками архітектури, але втратили свою первісну функцію й факти з історії цих об'єктів відомі тільки за архівним даними. Перераховані об'єкти унікальні й коштовні в загальному сприйнятті обличчя міста, будинки котрі є пам'ятниками архітектури, сьогодні експлуатуються недоцільно й вимагають якнайшвидшого відновлення, відтворення первісної функції. Тільки деякі з них зберегли свою історичну функцію, але вимагають реновацій і приведення до сучасних вимог оснащення готелів високої категорії. Виявлені об'єкти по архівним краєзнавчим даним нанесені на схему історичного центра Одеси (див. схему).

Карта-схема історичного центру м.Одеси

- Функціонуючі історичні готелі
 1. готель Лондонська
 2. готель Пасаж
 3. готель Брістоль

- Пам'ятники архітектури потребуючі термінової реконструкції, з можливістю пристосування готельної функції (переважно доходні будинки)
 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13.

- Історичні готелі які втратили первісну функцію

14. готель "Петербурзький"
 15. готель "Північна"
 16. готель "Європейський"
 17. готель "Паризький"
 18. готель "Біржа"
 19. готель "Du Nord"
 20. готель "Берлін"
 21. готель "Саксонський"
 22. готель "Імперіал"
 23. готель "Совей"
 24. готель "Франція"
 25. готель "В. Московська"
 26. готель "Вікторія"

Література

1. Висковський К. Путівник по місту Одесі.-1875.-22 с.
2. Крис Ван Уфелен, Г. Уфелен 1000 Європейських готелів. - Браун, 2007-1024 с.
3. Максименко В. Два століття Одеського Міського театру. - Астропринт, 2005.- 336 с.
4. МН Кунц Luxury Hotels.-Ті Неуес, 220 с.
5. М. Кссиди Книга готелів.-Taschen, Кельн,-2002.-400 с.
6. Національний стандарт України Класифікація готелів. ДСТУ 4269:2003 АА236341.
7. Пилявский В., Лев Влодек О роботах архітектора в Одесі.-Вечірня Одеса 16 листопада 1985.
8. Пруцын О.И., Рымашевский Б. Архітектурно-історичне середовище.-М: Стройиздат, 1990. 408 с.
9. Тимофеенко В.И., Одеса: Архітектурно-історичний нарис.-К.: Будівельник, 1983, 160 с.

Анотація

Окремий досвіт та сегмент ринку готелів - це готелі високого рівня розташовані в центрах історичних міст, відомих своїми спорудами, знаковими місцями та культурно-просвітницькою спадщиною. Як правило, сама споруда готелю - це пам'ятка історії чи архітектури з унікальним виглядом інтер'єрів чи легенд. Сьогодні історичні готелі Європи та виявлені історичні об'єкти Одеси це частина загальної концепції розвитку культури Європи й національної спадщини кожної країни.

Ключові слова:

Готель – будинок з мебльованими кімнатами для тимчасового мешкання. Залежно від рівня готелю, в них існують додаткові послуги: ресторани, казино і ін.

Реконструкція – переробка, корінна перебудова, організація по абсолютно нових принципах. (Здійснювати реконструкцію, відтворювати первинну подобу).

Пам'ятник архітектури – нерухомий або рухомий (фрагмент інтер'єру і екстер'єру архітектурних споруд) примітний об'єкт матеріальної і духовної творчості, який має національне або міжнародне значення і узятий під охорону держави.

Аннотация

Отдельный опыт и сегмент рынка отелей – это отели высокого уровня расположенные в центрах исторических городов, известных своими сооружениями, знаковыми местами и культурно-просветительским наследием. Как правило, само здание отеля – это памятник архитектуры и истории с уникальными интерьерами или легендами. Сегодня исторические отели и выявленные объекты в Одессе - это часть общей концепции развития культуры Европы и сохранения национального наследия отдельных государств.

Ключевые слова:

Гостиница, отель – дом с меблированными комнатами для временного проживания. В зависимости от уровня гостиницы, в них существуют дополнительные услуги: рестораны, казино и др.

Реконструкция – переделка, коренная перестройка, организация по совершенно новым принципам. (Осуществлять реконструкцию, воссоздавать первоначальный облик).

Памятник архитектуры – недвижимый или движимый (фрагмент интерьера и экстерьера архитектурных сооружений) примечательный объект материального и духовного творчества, который имеет национальное или международное значение и взят под охрану государства.

Annotation

The individual experience and segment of the hotel market is the one of the high level hotels located in the historical downtown, famous by its buildings, sign places, cultural and educational heritage. As a rule, the hotel building itself is a monument of architecture and history with its unique interior designs or legends. Nowadays historical hotels and objects discovered in Odessa is a part of general European culture development conception and national heritage preservation for single countries.

Keywords:

Hotel, hotel – the house with a rooming house for time residing. Depending on hotel level, in them there are additional services: restaurants, a casino, etc.

Reconstruction – alteration, radical reorganisation, the organisation by absolutely new principles. (To carry out reconstruction, to recreate initial shape).

The architecture monument – immovable or movable (a fragment of an interior and an ex-terrier of architectural constructions) remarkable object of material and spiritual creativity which has national or international value and is taken under state protection